

Spis treści

Od redaktora	11
PIOTR SKUBISZEWSKI, Wyniki Ogólnopolskiego konkursu na najlepszą pracę pisemną z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego oraz prawa rodzinnego. III edycja	13
Ogłoszenie konkursu	15

ARTYKUŁY

FILIP NOWAK, Kolidyjnoprawna problematyka zawarcia małżeństwa	19
BEATA GIESEN, Instytucja małżeństwa w prawie polskim oraz w prawie niemiec- kim. Zagadnienia wybrane	33
MACIEJ KIJOWSKI, O uznaniu za zmarłego człowieka, który zaginął w czasie po- dróży morskiej w związku z katastrofą statku (okrętu) albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem na morzu	43
MICHAŁ WOJEWODA, <i>Pater est quem transcriptio demonstrant?</i> O potrzebie zmiany art. 105 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego	65

MATERIAŁY I STUDIA

PIOTR BRZOZOWSKI, Schemat do wydania decyzji przy zmianie imienia i/lub na- zwiska	83
MAŁGORZATA LACHOWICZ-SKRZYŃSKA, Ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. – o zmianie niektórych ustaw, w tym ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679	85
SŁAWOMIR WOJCIECHOWSKI, Uproszczenie wymogów dotyczących przedkładania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej	89
ANNA ZIELEŃSKA, Nazwy miejscowości w aktach sporządzonych przed 1945 r. Sposób i forma migracji do rejestrów państwowych	100

KRZYSZTOF BULIŃSKI, Ustalenie treści aktu stanu cywilnego. Studium przypadku	107
MAŁGORZATA LACHOWICZ-SKRZYŃSKA, Konsekwencje zamieszczenia wzmianki o zmianie imienia i nazwiska w akcie małżeństwa dla treści odpisów skróconych aktu małżeństwa	118
KAROLINA KLIMOWICZ, Problematyka związana z prowadzeniem rejestru stanu cywilnego na podstawie wybranych przykładów	129

Z ORZECZNICTWA

Orzecznictwo wojewódzkich sądów administracyjnych (opr. <i>Paweł Sobotko</i>)	135
Obowiązek wysłuchania przed sprostowaniem aktu stanu cywilnego z urzędu. Dopuszczalność „kaskadowego” sprostowania aktów stanu cywilnego. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 19 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 96/19	135
Odmowa wpisania do rejestru stanu cywilnego aktu małżeństwa osób tej samej płci. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 25 stycznia 2019 r., sygn. akt IV SA/Wa 2717/18	137
Wymóg posiadania odpowiedniego stażu pracy w urzędach państwowych przy naborze na wolne stanowisko urzędnicze – kierownika USC. Wyrok WSA w Łodzi z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt III SA/Łd 46/18	139

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Odpowiedzi Ministerstwa Cyfryzacji	141
Odpowiedzi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	144

KAZUSY

PIOTR KASPRZYK, Odmowa zmiany nazwiska na nazwisko historyczne	147
PIOTR SKUBISZEWSKI, Działanie przez pełnomocnika w sprawie zmiany nazwiska	152
PIOTR SKUBISZEWSKI, Sprostowanie aktu urodzenia małoletniego	155
PIOTR KASPRZYK, Sprostowanie aktu zgonu	157
PIOTR KASPRZYK, Odmowa wydania kopii karty zgonu z akt zbiorowych przez kierownika USC	160

SPRAWOZDANIA

- MAGDALENA WYDRYCH, Sprawozdanie z międzyregionalnych seminariów szkoleniowych, pt. „Urzędy stanu cywilnego w nowych realiach prawnych i organizacyjnych. Teoria i praktyka” edycja II 2019 (Wrocław, 12–13.03. 2019 r.; kurs podstawowy i szkolenie Płock, 13–17.05.2019 r.; Poznań, 11–12.06. 2019 r.) 165
- AGNIESZKA OPALIŃSKA, Sprawozdanie z seminarium rejestracji stanu cywilnego w województwie lubuskim (Rosin, 7.06.2019 r.) 168

IN MEMORIAM

- Barbara Subaczewska 1953–2019 173

Szanowni Prenumeratorzy „Metryki”, jeżeli otrzymują Państwo „Metrykę” w drodze zamówień publicznych przez: Garmond Press S.A., Ruch S.A. lub Kolporter sp. z o.o. sp.k., zwracam się z uprzejmą prośbą o przesłanie tej informacji na adres email redakcji: metryka@onet.pl

Piotr Skubiszewski
Sekretarz redakcji

Table of contents

Editorial	9
PIOTR SKUBISZEWSKI, Results of the National Competition for the best written work on marital status registration, personal law and family law. Third edition	13
Competition announcement	15

ARTICLES

FILIP NOWAK, Conflict of law issues related to marriage	19
BEATA GIESEN, Institution of marriage in Polish and German law. Selected issues	33
MACIEJ KIJOWSKI, Declaring a person dead after disappearing during a sea voyage due to a ship (vessel) disaster or in connection with other special events at sea	43
MICHAŁ WOJEWODA, <i>Pater est quem transcriptio demonstrant?</i> About a need to change Article 105 item 3 of Law on Vital Records	65

MATERIALS AND STUDIES

PIOTR BRZOZOWSKI, Procedure to issue a decision regarding a change of forename and/or surname	83
MAŁGORZATA LACHOWICZ-SKRZYŃSKA, Act of February 21, 2019 – about amending certain acts, including the Act – Law on Vital Records in order to ensure the application of the Regulation of the European Parliament and of the Council (UE) 2016/679	85
SŁAWOMIR WOJCIECHOWSKI, Simplification of the requirement for submitting certain official documents in the European Union	89
ANNA ZIELEŃSKA, Names of villages/cities in the vital records certificates issued before 1945. The method and form of migration to the national records	100
KRZYSZTOF BULIŃSKI, Determination of the contents of a vital records certificate. Case study	107

MAŁGORZATA LACHOWICZ-SKRZYŃSKA, Consequences of including notes on fore-name and surname changes in a marriage certificate for the content of abridged copies of marriage certificates	118
KAROLINA KLIMOWICZ, Issues related to keeping a vital records register on the grounds of selected examples	129

JUDICATURE

The case law of regional administrative courts (ed. <i>Paweł Sobotko</i>)	135
Obligation to hear the party before correction of the vital record <i>ex officio</i> . Acceptability of “cascading” correction of vital records. A decision of the Regional Administrative Court of Olsztyn of March 19, 2019, File Ref. No. II SA/Ol 96/19	135
Refusal of registration the homosexuals’ act of marriage. A decision of the Regional Administrative Court of Warsaw of January 25, 2019, File Ref. No. IV SA/Wa 2717/18	137
Obligation of proper job seniority in administration office and Registrar’s vacancy. A decision of the Regional Administrative Court of Lodz of March 21, 2018, File Ref. No. III SA/Ld 46/18	139

QUESTIONS AND ANSWERS

Answers of the ministry of Digitization	141
Answers of the Ministry of the Interior and Administration	144

EXCEPTIONAL CASES

PIOTR KASPRZYK, Refusal to change a surname to a historical surname	147
PIOTR SKUBISZEWSKI, Action in a matter of change of surname by legal agent	152
PIOTR SKUBISZEWSKI, Sprostowanie aktu urodzenia	155
PIOTR KASPRZYK, Correction of a birth certificate	157
PIOTR KASPRZYK, Registrar’s refusal to issue a copy of a death certificate from the collective files	160

REPORTS

MAGDALENA WYDRYCH, Report on interregional training seminars entitled „Vital Records Register Offices in new legal and organizational realities. Theory and practice”, Second edition 2019 (Wrocław 12 th –13 th March, 2019; basic course and training session Płock 13 th –17 th May, 2019; Poznań 11 th –12 th June, 2019) ...	165
---	-----

AGNIESZKA OPALIŃSKA, Report on the seminar on registration of the Vital Records Register Office of Lubuskie Voivodship (Rosin, 7th June, 2019) 168

IN MEMORIAM

Barbara Subaczewska 1953–2019 173

Miło nam poinformować, że redakcja czasopisma „Metryka” podjęła ścisłą współpracę z Kancelarią Radców Prawnych *Patroni*.

 PATRONI
Kancelaria
Radców Prawnych

www.kancelariapatroni.pl

Od redaktora

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce numer 1/2019 „Metryki”. Zachęcam wszystkich, a zwłaszcza pracowników USC, do lektury zamieszczonych w niniejszym numerze artykułów, materiałów i studiów. Staramy się o tematach trudnych pisać w sposób przystępny, nie wywołując poczucia głębi poprzez brnięcie w niejasność. Cieszę się z pozytywnych opinii o naszym czasopiśmie. Autorom tekstów zamieszczonych w niniejszym numerze składam serdeczne podziękowania za trud wniesiony w ich przygotowanie i jednocześnie rozwijanie nauki prawa o aktach stanu cywilnego.

Miło mi bardzo zakomunikować, że Fundacja Instytut Naukowy im. Prof. Józefa Litwina opracował dla Państwa *Podręcznik urzędnika stanu cywilnego, t. 2. Obrót prawny z zagranicą w zakresie rejestracji stanu cywilnego*, który poświęcony jest międzynarodowemu obrotowi prawnemu w zakresie rejestracji stanu cywilnego. Zachęcam Państwa do nabycia tej pozycji. Poświęcenie drugiego tomu *Podręcznika* tematyce międzynarodowej obejmującej rejestrację stanu cywilnego było wypadkową dwóch zjawisk. Z jednej strony, do Redakcji „Metryki” od kilku lat zgłaszane były sygnały ze strony kierowników USC i pracowników USC o potrzebie stworzenia kompendium wiedzy z zakresu obrotu międzynarodowego w codziennej pracy w USC, z drugiej zaś, potrzebę ujęcia w ramy podręcznika wymusiły dokonujące się zmiany prawa w tym zakresie. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszych Czytelników wyrażam głębokie przekonanie, że publikacja ta jest realnym merytorycznym wsparciem dla kierowników USC, ich zastępców i innych pracowników USC w sprawach, w których występuje element międzynarodowy. Z tych też względów tomu 2. *Podręcznika*, podobnie jak tomu 1., nie może zabraknąć w żadnym USC w Polsce.

W tym miejscu po raz kolejny pozdrawiam szczególnie podziwianą przeze mnie grupę kierowników USC i zastępców, którzy w konfrontacji zgłoszenia w swoim urzędzie zapotrzebowania na zamówienie naszej publikacji napotkali tzw. „barierę finansową gminy”, a jednak postanowili zakupić z własnych

środków „Metrykę” i *Podręcznik*, tom 1 i 2. Cena prenumeraty rocznej „Metryki”, na 2019 r. wraz z kosztami wysyłki wynosi 159 zł brutto.

W tym roku rozpoczęliśmy II edycję międzyregionalnych seminariów szkoleniowych dla kierowników USC, zastępców oraz innych pracowników USC, które odbyły się w różnych częściach kraju, pt. „Urzędy stanu cywilnego w nowych realiach prawnych i organizacyjnych. Teoria i praktyka” pod patronatem Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego. Chciałbym bardzo serdecznie podziękować za współpracę i okazaną pomoc przy wielu projektach Dr Iwonie Wieczorek – Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego w Łodzi oraz Prof. Przemysławowi Czarnkowi – Wojewodzie Lubelskiemu. Bardzo pozytywny odbiór uczestników szkoleń potwierdza potrzebę zaproponowania USC alternatywnego – w stosunku do dotychczasowego – modelu prowadzonych szkoleń. Dlatego też będziemy kontynuować i rozwijać cykl międzyregionalnych seminariów szkoleniowych w Polsce. Na naszej stronie internetowej znajduje się harmonogram szkoleń na 2019 r. o nowej, wzbogaconej formule prowadzonych zajęć. Już teraz mogą Państwo rezerwować miejsca na wybrane przez siebie szkolenia.

Zapraszam Państwa również do wzięcia udziału w IV edycji konkursu na najlepsze pisemne opracowanie z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego oraz prawa rodzinnego (szczegóły w dalszej części „Metryki”). Wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym w III edycji składam serdeczne gratulacje.

* * *

Na zbliżający się czas wakacyjny i urlopowy w imieniu całego Zespołu Redakcyjnego i Rady Naukowej składam wszystkim naszym prenumeratorom i czytelnikom życzenia dobrego wypoczynku.

Piotr Kasprzyk

PIOTR SKUBISZEWSKI*

Wyniki Ogólnopolskiego konkursu na najlepszą pracę pisemną
z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego
oraz prawa rodzinnego. III edycja

Komunikat nr 4 Komisji Konkursowej

Redakcja czasopisma „Metryka. Studia z zakresu prawa osobowego i rejestracji stanu cywilnego”, we współpracy z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego przy poparciu Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie § 21 regulaminu Ogólnopolskiego konkursu na najlepsze pisemne opracowanie z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego oraz prawa rodzinnego ogłasza wyniki konkursu.

Prezydium Komisji Konkursowej przeanalizowało zgodnie z § 17 pkt 1 pod kątem formalnym 16 nadesłanych prac i na podstawie § 17 pkt 3 regulaminu, 15 prac zostało poddanych ocenie pod względem merytorycznym całej Komisji Konkursowej.

Na podstawie protokołu Komisji Konkursowej sporządzonego i podpisanego w dniu 14 czerwca 2019 r. ogłoszono wyniki Ogólnopolskiego konkursu na najlepszą pracę pisemną z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego oraz prawa rodzinnego (III edycja):

I miejsce – Krzysztof Buliński, Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Lipinkach

II miejsca komisja konkursowa nie przyznała

III miejsce – Małgorzata Lachowicz-Skrzyńska, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Piotrkowie Trybunalskim

Komisja Konkursowa postanowiła przyznać dwa wyróżnienia:

Wyróżnienie pierwsze – Anna Zieleńska, Kierownik USC w Pyskowicach

* Mgr Piotr Skubiszewski, radca prawny, sekretarz Komisji Konkursowej.

Wyróżnienie drugie – Karolina Klimowicz, Zastępca Kierownika USC w Czernicy.

W sprawie wręczenia nagród (daty i miejsca) Redakcja Metryki skontaktuje się indywidualnie z osobami nagrodzonymi.

Wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym składamy serdeczne gratulacje.

Ogłoszenie konkursu

Ogólnopolski konkurs na najlepszą pracę pisemną z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa osobowego oraz prawa rodzinnego. IV edycja

Redakcja czasopisma „Metryka. Studia z zakresu prawa osobowego i rejestracji stanu cywilnego” we współpracy z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego przy poparciu Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłasza konkurs na najlepsze prace pisemne poświęcone zagadnieniom z zakresu regulacji objętych przepisami ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, o zmianie imienia i nazwiska, kodeks rodzinny i opiekuńczy, prawo prywatne międzynarodowe, kodeks postępowania cywilnego, kodeks postępowania administracyjnego (w zakresie instytucji stanowiących podstawę działania kierowników USC i innych pracowników USC oraz pracowników organów nadzoru nad USC).

Organizatorzy podejmują tę inicjatywę w celu popularyzacji nauki prawa o aktach stanu cywilnego, prawa osobowego czy prawa rodzinnego i tworzenia wysokich standardów w zakresie rejestracji stanu cywilnego w środowisku pracowników urzędów stanu cywilnego w Polsce i organów nadzoru, co w dalszej perspektywie może podnieść wydatnie rangę tej grupy urzędników, zawodowo zajmującej się rejestracją stanu cywilnego. Celem konkursu jest m.in. zwrócenie uwagi na prawne i socjologiczne problemy związane z funkcjonowaniem urzędów stanu cywilnego w Polsce. Promowanie i zachęcanie pracowników USC aby w swojej zawodowej oraz naukowej działalności dostrzegali istotne problemy natury prawnej czy instytucjonalnej i podejmowali się ich rozwiązywania poprzez odpowiednie stosowanie prawa.

W związku z tym Redakcja zachęca wszystkich pracowników USC i organów nadzoru do udziału w konkursie.

Praca (w formie eseju, krótkiej rozprawy, glosy, kazusu) zgłaszana do konkursu powinna dotyczyć następującej problematyki:

- doświadczenia i własna aktywność w pracy w USC lub organie nadzoru;
- refleksje na temat społecznego wizerunku USC w przestrzeni publicznej;
- efektywność działania instytucji prawnych w przestrzeni rejestracji stanu cywilnego;

- omówienie instytucji prawnej regulowanej w ustawie: prawo o aktach stanu cywilnego, o zmianie imienia i nazwiska, kodeks rodzinny i opiekuńczy, prawo prywatne międzynarodowe, kodeks postępowania cywilnego, kodeks postępowania administracyjnego (pozostających w zakresie zainteresowania i działania kierowników USC i innych pracowników USC oraz pracowników organów nadzoru nad USC).

- omówienie kazusu z rozwiązaniem ze swej aktywności zawodowej;
- glosa do orzeczenia SN, SA, NSA, WSA w zakresie rejestracji stanu cywilnego;
- analiza prawna zmian w zakresie rejestracji stanu cywilnego.

Praca powinna liczyć od 3 do 7 stron maszynopisu (wersja elektroniczna tekstu: skład Times New Roman 12 pkt w tekście głównym w przypisach – 10 pkt). Objętość ok. 0,5 arkusza wydawniczego tj. obejmować nie więcej niż 20 tys. znaków ze spacjami. Do zgłoszonej pracy należy dołączyć formularz zgłoszeniowy.

Nagrodami w konkursie są:

nagroda I stopnia – nagroda pieniężna w wysokości 500 złotych wraz z dyplomem oraz tygodniowy pobyt dla 4 osób w domu pracy twórczej czasopisma „Metryka” w miejscowości Jurgów k. Bukowiny Tatrzańskiej, którego koszty zakwaterowania (bez wyżywienia) pokrywa Organizator,

nagroda II stopnia – nagroda pieniężna w wysokości 400 złotych wraz z dyplomem;

nagroda III stopnia – nagroda pieniężna w wysokości 300 złotych wraz z dyplomem;

oraz wyróżnienia wraz z dyplomem. Wyróżnieniem w konkursie jest opublikowanie pracy w czasopiśmie „Metryka. Studia z zakresu prawa osobowego i rejestracji stanu cywilnego”.

Laureaci otrzymają także nagrody rzeczowe.

Oceny prac dokona Komisja Konkursowa. Do konkursu mogą być zgłaszane prace w okresie od 1 lipca 2019 r. do 28 lutego 2020 r. Rozstrzygnięcie konkursu i ogłoszenie wyników nastąpi nie później niż do dnia 15 marca 2020 r.

Termin nadsyłania prac upływa w dniu 28 lutego 2020 r. Pracę należy nadesłać w postaci elektronicznej na adres poczty elektronicznej „Metryki” – mail: metryka@onet.pl.

Dodatkowe informacje uzyskacie Państwo pod nr tel. 577 080 907, 501 426 908, 663 421 088.

Szczegółowe zasady określające sposób udziału w konkursie, tematykę konkursu oraz jego organizację określa regulamin konkursu zamieszczony na stronie internetowej www.metryka.info w zakładce konkursy.